

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Centraal Informatiepunt

Den Haag, 10 juli 2001

Aan de leden en de plv. leden van de Vaste Commissie
voor Justitie

OVERZICHT van stemmingen in de Tweede Kamer betreffende wetsvoorstel:

26294   Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot verklaringen van getuigen die in ruil voor een toezegging van het openbaar ministerie zijn afgelegd (toezeggingen aan getuigen in strafzaken)

EINDSTEMMING WETSVOORSTEL: het wetsvoorstel is op 5 juli 2001 aangenomen door de Tweede Kamer. PvdA, D66, VVD en CDA stemden voor.

AANGENOMEN EN OVERGENOMEN AMENDEMENTEN

Artikel 44a

8 (Dittrich)

De zittingsrechter is vrij om af te wijken van de vordering van de officier. De wettekst, zoals die nu luidt, suggereert dat de rechter altijd op vordering van de officier tot vermindering moet overgaan. Dit amendement corrigeert dat.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie en SGP

Artikel 44a

23 (Van Oven/Halsema)

De bewoordingen van artikel 44a, tweede lid, laten strikt genomen de mogelijkheid toe dat de verschillende mogelijkheden voor een afspraak cumulatief worden toegepast. Theoretisch zou dit betekenen het mogelijk zou zijn dat zowel de vrijheidsstraf met een derde kan worden verminderd en daarop volgend een omzetting van maximaal een derde van de vrijheidsstraf in een voorwaardelijk gedeelte en dat het laatste gedeelte wordt omgezet in een geldboete. Dit amendement beoogt buiten twijfel te stellen dat een mogelijke cumulatie van de verschillende modaliteiten wordt uitgesloten.

Amendementen zijn in de volgorde van stemming – op artikelnummer – weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties.

Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

Aangenomen. Tegen: VVD

Artikelen 215 en 216

22 (Van Oven/Halsema)

Bij de wet inzake de herziening van het gerechtelijk vooronderzoek (wet van 27 mei 1999, Stb. 243) is in artikel 216 betreffende de beëdiging van getuigen tevens de deskundige ingebracht. In het voorliggende wetsontwerp is de beëdiging van een deskundige echter weggefallen. Dit amendement strekt er toe de beëdiging van een deskundige weer in het betreffende artikel terug te brengen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie en SGP

Artikel 226g

26 (Rouvoet/Van der Staaij)

Dit amendement beoogt buiten twijfel te stellen dat bij het maken van een afspraak met een crimineel ter verkrijging van een getuigenverklaring in een strafzaak, de officier van justitie alleen toezeggingen kan doen die betrekking hebben op strafvermindering. Andere toezeggingen in het kader van de «do ut des»-afpraak zijn niet toegestaan. Uiteraard laat dit de mogelijkheid tot het maken van andere, gebruikelijke processuele afspraken onverlet.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, CDA, ChristenUnie en SGP

Artikel 226g

12→32 (Dittrich)

De voorgenomen afspraak moet de voorwaarden bevatten die aan de getuige worden gesteld en waaraan de getuige bereid is te voldoen. Het gaat immers over een afspraak tussen de officier van justitie en de getuige. De getuige moet een belastende verklaring over de verdachte geven. In het wetsvoorstel, zoals dat nu luidt, staat in plaats van «getuige» het woord «verdachte». De verdachte is echter helemaal geen partij in de voorgenomen afspraak tussen de officier van justitie en de getuige. Dit amendement corrigeert dat.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel 226g

25 (Dittrich)

Voor de rechter is het – ook in de fase van de voorlopige hechtenis – van belang te weten welke andere afspraken (b.v. niet verzetten tegen gevraagde schorsing voorlopige hechtenis) er tussen het OM en de getuige/verdachte zijn gemaakt. Door aan te geven dat de officier van justitie ten spoedigste het proces-verbaal van de betreffende afspraken bij de processtukken moet voegen wordt voorkomen dat het proces-verbaal pas kort voor de zitting wordt bijgevoegd.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel 226h

21 (Van Oven/Halsema)

Dit amendement beoogt buiten twijfel te stellen dat in het geval de afspraak geen doorgang vindt, de informatie, afkomstig uit gesprekken om tot een afspraak te komen, uit de

processtukken worden gehouden. De potentiële getuige kan alsdan vrijer en dus concreter verklaren over hetgeen hij ter zitting zal getuigen. Een bijkomend effect is dat de rechter-commissaris beter in staat wordt gesteld over de rechtmatigheid van de afspraak te oordelen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, CDA, ChristenUnie en SGP

VERWORPEN, INGETROKKEN EN/OF VERVALLEN AMENDEMENTEN

Artikelen 44a en 226g

13→18

Het onderhavige wetsvoorstel kent een strafbepaling voor diegene die in strijd met de eerder gemaakte afspraak opzettelijk niet voldoet aan zijn verplichting te verklaren. Daartegen bestaat het bezwaar dat er spanning met het due-processbeginsel ontstaat door een getuige onder een dergelijke druk te laten verklaren. Tegelijkertijd dient te worden voorkomen dat een criminele getuige kan profiteren door eerst de korting op de straf te incasseren en vervolgens te weigeren een getuigenverklaring af te leggen. Dit amendement beoogt dit te voorkomen door de aanwending van gratie, zoals in het wetsvoorstel al voorkomt, uit te breiden.

Bijkomend voordeel is dat het de zittingsrechter ontlast van de – vrijwel onmogelijke – opdracht om, vooruitlopend op een andere zaak waarvan hij de relevante feiten wellicht niet kent noch de waarde van de nog af te leggen verklaring, korting toe te kennen.

Dit amendement komt in de plaats van het amendement-Kalsbeek op stuk nummer 13.

Verworpen. Voor: GroenLinks en PvdA

Artikelen Aa-Da, 44a, I vervallen het onderdeel B alsmede de aanduiding “A”, 226g

34 (Van Oven)

Het onderhavige wetsvoorstel kent een strafbepaling voor diegene die in strijd met de eerder gemaakte afspraak opzettelijk niet voldoet aan zijn verplichting te verklaren. Daartegen bestaat het bezwaar dat er spanning met het due-processbeginsel ontstaat door een getuige onder een dergelijke druk te laten verklaren. Daarbij komt dat de Hoge Raad in de Octopuszaak (HR, 6 april 1999, nr 565) heeft uitgesproken dat een getuige, ook nadat hij een afspraak met het Openbaar Ministerie heeft gemaakt, toch gerechtigd is een beroep te doen op zijn verschoningsrecht/zwijgrecht. De conclusie moet daarom luiden dat het voorliggende wetsvoorstel het verschoningsrecht ex artikel 219 Sv niet raakt en dus door een weigerende getuige ingeroepen kan worden. Tegelijkertijd dient te worden voorkomen dat een criminele getuige kan profiteren door eerst de korting op de straf te incasseren en vervolgens te weigeren een getuigenverklaring af te leggen. Dit amendement beoogt dit te voorkomen door de regeling met betrekking tot de voorwaardelijke veroordeling uit te breiden in die zin dat de beslissing omtrent de tenuitvoerlegging afhankelijk wordt gemaakt van het al of niet nakomen door de criminele getuige van zijn getuigplicht op grond van de overeenkomst.

Verworpen. Voor: SP en PvdA

Artikel 44a en 226k

27 (Van Oven)

Met het wetsontwerp wordt nagestreefd een aantal zeer ernstige misdrijven die niet met behulp van de thans beschikbare opsporingsmiddelen kunnen worden opgespoord toch tot klaarheid te brengen. Daarvoor is dan medewerking van criminele getuigen nodig.

Het is zeer de vraag of een maximale strafvermindering van 1/3 daarvoor voldoende is. Anderzijds is algehele immunititeit van strafvervolgning of strafexecutie terecht uitgesloten. Het amendement strekt ertoe de mogelijkheden tot strafvermindering uit te breiden zonder de weg in te slaan naar algehele immunititeit.

Verworpen. Voor: PvdA

Artikel 44a

24 (Van Oven c.s.)

De ongeclausuleerde mogelijkheid tot het vervangen van de gevangenisstraf door een geldboete is een verre gaande inbreuk op het gelijkheidsbeginsel. Het kan leiden tot mogelijke afkoopregelingen waarbij (eventueel hoge) vrijheidsstraffen worden omgezet in geldboetes. Een relatie met de draagkracht van de getuige-crimineel (een van de elementen die een rechter bij de straftoemeting in aanmerking neemt) is niet aanwezig. De herkomst van het geld waarmee die boetes worden betaald zal bovendien al snel twijfelachtig zijn. Met de introductie van de korting op vrijheidsstraf en geldboete in artikel 44a, tweede lid, heeft het openbaar ministerie voldoende mogelijkheden om tot een afspraak met een verdachte te komen. Dit amendement beoogt de in onderdeel c genoemde mogelijkheid van het vervangen van de gevangenisstraf door een geldboete te schrappen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA en ChristenUnie

Artikel 192

10 (Dittrich)

Het door de minister voorgestelde strafmaximum van een jaar kan leiden tot rare situaties. Bedacht dient te worden dat de criminele getuigen aan wie maximaal 1/3 strafkorting kan zijn verleend, wellicht toch nog een jarenlange gevangenisstraf opgelegd hebben gekregen. Zou de criminele getuige vervolgens opzettelijk niet voldoen aan zijn verplichting om te verklaren op de zitting tegen de verdachte, dan kan hem een straf van maximaal een jaar worden opgelegd. Netto kan de criminele getuige er dus fors op vooruit gaan. Daarom wordt in dit amendement voorgesteld de strafmaat te verhogen naar drie jaren.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, D66 en ChristenUnie

Artikel II onderdeel B

19 (van Oven)

Ondanks een uitvoerig debat blijft onduidelijk wat de inhoud en status is van «het voornemen tot een afspraak» en in hoeverre de daarbij behorende verantwoordelijkheid van de officier van justitie strekt. Verwarring omtrent het begrip «voornemen tot een afspraak» dient te worden voorkomen. Bij het maken van een afspraak hebben zowel de officier als de rechter-commissaris een eigen verantwoordelijkheid. De officier is verantwoordelijk voor de totstandkoming en de inhoud van een afspraak met de betrokken getuige. De gesprekken om tot een afspraak te komen zijn zeker niet vrijblijvend. De rechter-commissaris is verantwoordelijk voor de toetsing van de rechtmatigheid van de gemaakte afspraak. Het is zuiverder om beide verantwoordelijkheden helder in de wet uit te drukken. Dit amendement beoogt de onduidelijkheid over «het voornemen tot» weg te nemen en helder de eigen verantwoordelijkheid van zowel officier van justitie als de rechter-commissaris in de wet neer te leggen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie en SGP

Artikel 226g

11 (Dittrich)

Volgens de huidige redactie volstaat een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de misdrijven, waarover de getuige wil verklaren. De bedoeling van de voorgenomen afspraak is echter het verkrijgen van een belastende verklaring tegen de verdachte. De afspraak is pas zinvol als de belastende verklaring naar alle waarschijnlijkheid door de zittingsrechter bij het bewijs tegen de verdachte kan worden gebruikt. De rechter-commissaris kan dat beter beoordelen, wanneer de voorgenomen afspraak tevens een zo nauwkeurig mogelijke beschrijving bevat van de wijze waarop de getuige aan zijn wetenschap over de misdrijven is gekomen. Vragen als: was de getuige erbij, heeft hij het misdrijf met eigen ogen zien gebeuren etc. zijn doorslaggevend voor het bewijs. Vandaar de voorgestelde toevoeging.

Ingetrokken

Artikel 27b en 226g, 266h, 266j, 266k

20 (Van Oven)

De in het wetsvoorstel voorgestelde regeling houdt in dat de strafeis van de officier van justitie in de zaak waarin de persoon die een getuigenis heeft afgelegd met betrekking waartoe een afspraak als bedoeld in artikel 226g van het Wetboek van Strafvordering is gemaakt, verdachte is, door de zittingsrechter in die zaak wordt beoordeeld. Daarmee wordt echter een wezensvreemd element in de straftoemeting ingevoerd nu het zo geïntroduceerde straftoemetingsargument noch met het te berechten strafbare feit noch, strikt genomen, met de persoon van de verdachte van doen heeft. Bovendien vereist een dergelijke verrekening van de waarde van de getuigenis voor de straftoemeting van de betreffende zittingsrechter vergaand inzicht in een zaak die hem niet is voorgelegd. Voorts is de voorgestelde regeling nauwelijks geschikt om de als getuige te horen persoon tot een afspraak te bewegen omdat noch de officier van de justitie die de afspraak maakt noch de rechter-commissaris die hem rechtmatig acht, op voorhand kan verzekeren dat, in het geval de persoon met wie de afspraak wordt gemaakt, zijnerzijds zijn verplichtingen daaruit nakomt, daadwerkelijk strafkorting zal worden toegepast. Voor het vereiste van rechterlijke toetsing van de afspraak is het oordeel van de zittingsrechter niet noodzakelijk nu de afspraak toch al door de rechter-commissaris wordt getoetst. Dit amendement beoogt zeker te stellen dat indien de verdachte met wie door de officier een afspraak tot strafvermindering is gemaakt, die door de rechter-commissaris rechtmatig is geoordeeld, zijn deel van de afspraak nakomt, hij ook daadwerkelijk van de strafkortingsregeling zal kunnen profiteren. Een wettelijke strafkortingsregeling komt daaraan tegemoet. Een bijkomend voordeel van een wettelijke strafkortingsregeling is ook dat een oneigenlijke aanwending van de gratieregeling achterwege kan blijven.

Ingetrokken

MOTIES

---

31 (Rouvoet c.s.) om de Kamer jaarlijks te informeren over o.a. over de tot stand gekomen en de afgewezen afspraken met getuigen

Aangenomen. Tegen: VVD